

COMUNICARE PRIN PROTEST ÎN VERONA – UN STUDIU DE CAZ

Mihai Sofonea⁵⁹ - INSI

Abstract: Acest articol dorește să combine observația empirică și date despre naționalitate și ilegalitate într-o încercare de explicare a prezenței crescânde cât și a relațiilor sociale ale imigranților rromi nereglementați în Verona, Italia. Propun un studiu de caz asupra mijloacelor de comunicare în cadrul protestului folosit în biserica San Tomaso - Verona. De asemenea, voi încerca să analizez anumite consecințe nedorite rezultate din politicile restrictive implementate în acest domeniu.

Scopul acestui articol este de a analiza modul în care metodele de globalizare pot permite cercetătorilor din domeniul social să înțeleagă mai bine complexitatea problemelor cu care se confruntă instituțiile în găsirea voinței politice pentru a dezvolta strategii de intervenție non-urgente.

Globalizarea are implicații pentru stabilirea relațiilor de putere dintre statele bogate și statele sărace și populația acestora și cei care guvernează, și pentru grupurile minoritare și majoritare. În esență, drepturile omului sunt unelte pentru întărirea și asigurarea securității indiviziiilor. Acestea servesc acestor țeluri prin stabilirea unor standarde minimale despre cum ar trebui să fie tratați cu demnitate indivizii (Gibney M.J. 2003), așa cum reiese dintr-o parte a Articolului 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului: “Toată lumea are dreptul la un standard de viață adecvat în ceea ce privește sănătatea, bunăstarea fiecăruia și a familiei sale, incluzând hrană, îmbrăcăminte, asistență domestică și medicală cât și asistență socială și dreptul la securitate în caz de șomaj, boală, văduvie, bătrânețe sau alte lipsuri de trai.”⁶⁰

COMMUNICATION THROUGH PROTEST IN VERONA – A CASE STUDY

Mihai Sofonea - ANI

Abstract: This article aims to combine field observation and data on nationality and illegality in an attempt to explain the rising presence and social relations of irregular (Roma) migrants in Verona, Italy. We propose a case study on the means of communication through protest used in the church of San Tomaso - Verona. Secondly, we focus on some unintended consequences of the restrictive policies in this field.

The purpose of this paper is to analyze how globalizing methods might enable social scientists to better comprehend the complexity of the problems faced by institutions in finding the political will to develop non-emergency intervention strategies.

Globalization has implications for established relations of power between rich states and poor states and people and their governments, and for minority groups and majority populations. Essentially, human rights are tools for empowering and providing security to individuals. They serve these goals by setting minimal standards on how individuals may rightfully be treated (Gibney M.J. 2003), as part of the Article 25 of the Universal Declaration of Human Rights says:

“Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social service and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood.”

Rights should be seen as tools for

⁵⁹ Mihai Sofonea, Bd. Aviatorilor nr 18, apt. 7, 011861, București, Institutul Național de Studii de Intelligence, tel. 0740084914, sofoneamihai@yahoo.com.

⁶⁰ <http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml#a25>

Drepturile, ar trebui să fie interpretate ca unelte pentru auto-dezvoltarea individuală; Appiah (Appiah, 2006) oferă o viziune a drepturilor care încearcă să facă dreptate atât dintr-o perspectivă holistică fără a neglija însă diversitatea noastră. Potrivit acestei viziuni, varietatea socială și culturală devine o “precondiție esențială” pentru o viață umană plină de sens.

Anumite studii sociolingvistice examinează diferențele de clasă în modul în care oamenii folosesc limbajul în anumite situații. Această teorie susține că indivizii proveniți din grupuri sociale cu un status scăzut (și majoritatea romilor au într-adevăr un status social scăzut, iar societatea îi percepe ca atare), au mai puțină flexibilitate în a folosi diferite stiluri de limbaj. Teoriile din această arie exemplifică în mod consecvent că anumite caracteristici lingvistice sunt legate în mod inevitabil de stereotipurile sociale.

Problema care urmează formării stereotipurilor se referă la modul în care cunoștințele stereotipe, odată constituite, intervin în judecățile asupra celuilalt. Astfel, stereotipurile influențează atât modul în care asimilăm informațiile noi cât și modul în care ne amintim de ele. Observatorii pot să-și îndrepte atenția în mod selectiv spre ceea ce contravine concepțiilor lor stereotipizate.

Se poate observa în cazul populației rome o anumită imagine pe care aceștia o transmit societății italiene, în acest caz, putem apela la ceea ce Tajfel (Tajfel&Wilkes, 1963), în cadrul unui model de origine perceptivă, relevă faptul că omogenitatea din interiorul categoriilor este asociată cu contrastele dintre categorii. În fapt, este un fel de “ei se aseamănă toți, dar noi suntem toți diferiți...”.

Efectul de omogenitate a out-grup-ului reprezintă tendința de a percepe și de a judeca membrii unui out-grup în mod mai puțin diversificat și eterogen decât o fac membrii

individual self-creation; Appiah (Appiah, 2006) offers a picture of rights that attempts to do justice to both our commonality and our diversity. In this view, social and cultural variety becomes an “essential precondition” for a meaningful human life.

Some studies in sociolinguistics examine class differences in how people use language in given situations. The theory here is usually that individuals from lower social status groups (and Roma people have a lower social status and society perceives them as such), have less flexibility in using different language styles. Theory in this area consistently shows that certain linguistic characteristics are inevitably tied with social stereotypes.

The problem that follows stereotype formation refers to the manner in which stereotype knowledge, once established, influence people’s judgment. Therefore, stereotype influence both the manner in which we assimilate information, but also the manner in which we make reference to them. Observers can focus their attention selectively to what comes against their stereotype convictions.

In the case of the Roma population we can observe a certain image they transmit to the Italian society, and in this case we can appeal to what Tajfel (Tajfel&Wilkes, 1963) said that inside a sensorial model homogeneity within categories is associate to the contrasts among categories. In fact, we have something like “they resemble everybody, but we, all are different...”

The homogenous effect of the out-group represents a tendency to perceive and judge the members of an out-group in a less varied and heterogeneous manner than do the members of that group. This effect forces recognition of the limitations of current models of social identity and stimulates the elaboration of new solutions.

The increasing number of conflicts among ethnic and cultural groups in the modern world

acelui grup. Acest efect obligă la o recunoaștere a insuficienței modelelor actuale ale identității sociale și incită la elaborarea unor noi soluții.

Numărul crescând al conflictelor între grupurile etnice și cele culturale din lumea modernă, reprezintă un indiciu incontestabil al faptului că apartenențele și identificările etno-culturale nu au fost eradicate prin formarea de unități socio-politice inclusive (statul-națiune).

În psihologia socială există două abordări teoretice care pornesc de la postulate relativ diferite în privința mecanismelor care stau la baza conflictului intergrupuri. Conform primei abordări, comportamentul de grup, în general, și conflictul (protestul), în particular, sunt determinate de motive raționale și în primul rând de urmărirea intereselor materiale (Campbell, 1965 ; LeVine&Campbell, 1972 ; Sherif, 1966). Cea de a doua abordare pune accentul pe prioritatea nevoilor afective, emoționale sau simbolice manifestate prin sentimentul de atașament și de identificare (Tajfel, 1974, 1981 ; Tajfel & Turner, 1986).

Potrivit teoriei conflictelor reale, indivizii acționează în funcție de structura obiectivă de interdependență dintre in-group și out-group. Conflictul apare atunci când interesele grupurilor sunt incompatibile, adică atunci când interesele in-group-ului nu pot fi atinse decât în detrimentul out-grup-ului. Conform acestei ipoteze, conflictul intergrupuri este în parte generat de rigiditatea și ignoranța datorate stereotipurilor sociale și de segregarea socială și economică dintre grupuri (Allport, 1954 ; Cook, 1979).

Actorii sociali de prim rang al acestui studiu de caz sunt nomazii, iar acțiunea este reprezentată de protest.

Dar cine sunt nomazii? Nomazii sunt cetățeni români, care nu sunt în vizorul Ministerului de Afaceri Externe Italian sau al vreunui alt minister care ar avea de-a face cu

constitutes a clear clue of the fact that ethno-cultural belonging and identification have not been eradicated through the formation of inclusive socio-political units (the nation-state).

In social psychology there are two theoretical approaches that start from relatively different hypotheses regarding the mechanisms that stand at the basis of inter-group conflict. According to the first approach, group behavior and conflict (protest), in particular are determined by rational motives, mainly material interests. (Campbell, 1965 ; LeVine&Campbell, 1972 ; Sherif, 1966). The second approach lays emphasis on the priority of emotional or symbolic needs manifested through the feeling of attachment and identification. (Tajfel, 1974, 1981 ; Tajfel & Turner, 1986).

According to the theory of real conflicts, individuals act in conformity to the objective interdependence structure between the in-group and the out-group. The conflict appears when the interests of the two groups prove to be incompatible, meaning when the objectives of the in-group can be attained only in the detriment of the out-group. According to this hypothesis, the inter-group conflict is generated by the rigidity and ignorance resulted from social stereotypes and social and economic segregation among groups (Allport, 1954 ; Cook, 1979).

The main social actors of this study-case are the Nomads and the action component is represented by the protest.

But who are the Nomads?

Nomads are Romanian citizens that do not benefit from the attention of the Italian Foreign Ministry or any other public authority that has responsibilities related to Romanian citizens but on the contrary they are the target group of those who deal with social integration and social protection.

The facts (as presented by the media)

cetățenii români, din contră, sunt grupul țintă al celor care se ocupă de integrare socială și protecție socială.

Faptele (așa cum au fost prezentate în mass-media)⁶¹

Sosiți undeva în anii ce-au urmat Revoluției din 1989, numărul lor a crescut încet, dar constant. Acești actori sociali se găsesc mai ales în spații nelocuite, adesea în zona periferică, dar contrar așteptărilor sunt destul de vizibili.

Sunt cetățeni români, rromi proveniți din satele Olteniei, din cartierele Turnului Severin, numiți cel mai adesea “țigani”, dar pentru cei cu ochiul format sunt de fapt rromi atipici, care cu sprijinul unor structuri de susținere anti-rasistă, locuiau într-o aripă dezafectată a seminarului diocezan din Verona.

Acești “actori” se văd nevoiți, îndepărtați fiind de către o decizie a Departamentului de Servicii Sociale, să se mute într-o “tabără de nomazi”, pentru a putea rămâne în Verona. Au copii care urmează gimnaziul, și-n lunile anterioare au respectat “acordurile” de-a colabora într-un proiect de “integrare”, care trebuie să-și urmeze cursul firesc... Există însă vreo șaptezeci de persoane care fie nu au respectat “acordurile” fie nu doresc să se integreze și care pleacă înainte de-a fi îndepărtați, iar alte șaptezeci de persoane care nu îndeplinesc condițiile impuse, nu au copii școlari, fiind deci ne-eligibili în proiect, dar doresc oricum să rămână. O ordonanță a Primăriei prevede să se taie curentul și apa “rebelilor” printre care se află 27 de copii și 9 femei însărcinate, care în cele din urmă sunt găzduiți într-o școală dezafectată, poate prea aproape de centrul orașului.

Cartierul izbucnește în ură, cu susținerea neo-naziștilor dar rromi rezistă baricadați înăuntru sprijiniți de exponenți ai mișcării anti-

Arrived some time after the 1989 Revolution, their number has increased slowly but constantly. These social actors can be found especially in uninhabited spaces, frequently in urban peripheries, but contrary to all expectations they are quite visible.

They are Romanian citizens, Roma coming from villages in Oltenia, from the neighborhoods of Turnu Severin, frequently called “gypsies”, but for those with more knowledge they are actually atypical Roma, who with the support of some anti-racist groups lived in an abandoned wing of the seminar in Verona.

These “actors” find themselves forced to move (because of a decision of the Department of Social Services) in a “Nomad camp” in order to be able to prolong their stay in Verona. They have children who attend secondary school and in the past months they have respected “the agreement” to collaborate in an “integration” project that should follow its natural course... However, there are about 70 people who either have not respected “the agreements” or do not wish to integrate, and who leave before they are cast away, and other 70 people who do not fulfill the criteria imposed, as they have no children enrolled in schools, thus being not eligible for the project, but who wish to stay anyway. A decision of the Town hall states that the “rebels” should be left without electricity and water. Among them there are 27 children and 9 pregnant women, who are finally housed in an abandoned school, maybe too close to the town centre.

The neighborhood burst into hatred, with the support of the Neo-Nazi but the Roma resist barricaded inside and supported by representatives of the anti-racist movement. A decision is taken to relocate them, and in the entire period between 2004 and the end of

⁶¹ www.achabrivista.it; www.larena.it; textul este combinat cu date obținute prin observație personală, empirică.

rasiste. Se decide o relocare a acestora, iar pe întreaga perioadă cuprinsă între 2004 și până la sfârșitul lui august 2005, rromii rămân divizați în două grupuri, care trec sub tutela Serviciului de Șanse Egale și Cultură a Diferențelor, deci în două tabere gestionate de două organizații diferite, una specializată în integrarea în câmpul muncii a persoanelor cu handicap, care are un fondator beatificat de Papa Ioan Paul al II-lea, a doua o asociație fondată de către un preot și care se ocupă în special de recuperarea toxicomanilor.

Peste toate acestea se adaugă o hotărâre a Secției Penale a Tribunalului din Verona care pe 2 decembrie 2004 condamnă șase partizani ai Ligii Nordului la șase luni de închisoare, în baza legii 205/ 1993 contra rasismului, deoarece au promovat în 2001 o strângere de semnături pentru a “trimite acasă țiganii” din Verona. Liga Nordului era parte a coaliției de centru-dreapta care a condus orașul până în 2002, iar condamnarea exponenților acesteia este percepută ca o acțiune a conducerii succesive de centru-stânga. Taberele se rromii se dovedesc a fi marul discordiei în ceea ce privește un exemplu de relativă discriminare politică latentă între expulzarea rromilor din partea Drepte și integrarea acestora din partea Stângii.

După relativ puțin timp situația se schimbă, iar undeva spre iunie 2005 forțele de ordine trec la ridicarea unor exponenți rromii și italieni acuzați de favorizarea prostituției și a pedofiliei.

Acuzarea vorbește de copii rromii din taberele “programului de integrare” căzuți pradă pedofiliei cu consensul unor rromii din tabără, fiind acuzat de pedofilie și un consultant al Consilierului pe Servicii Sociale, cu o condamnare precedentă asupra aceleiași infracțiuni.

Totodată, responsabilii celor două asociații al proiectului de “integrare” sunt trimiși în

August 2005, the Roma remain divided in two groups, who pass under the tutelage of the Service for Equality of Chances and Cultural Diversity, thus the two camps are coordinated by two different organizations, one specialized in integration in the work field of people with handicap, who has a founder sanctified by Pope John Paul II and a second association founded by a priest who mainly deals with the recovery of drug addicts.

Over all this comes a decision of the Penal Section of the Verona Court who on December, 2nd 2004 condemns 6 advocates of the Northern League to 6 months of imprisonment on the basis of law no. 205/ 1993 against racism because they have promoted in 2001 a petition to “send home the gypsies” of Verona. The Northern League is part of a center-right coalition who governed the town up to 2002 and the condemnation of their representatives is regarded as an action of the center-left government. The Roma camps prove to be an element of conflict in what regards an example of latent political discrimination between the expulsion of the Roma by the Right and their integration by the Left.

After a relatively short time span the situation changes and sometime in June 2005 law-enforcement officials proceed to arrest some Roma and Italians accused of prostitution and sexual child-molestation.

The prosecution speaks of Roma children from the “integration” camps that have fallen prey to pedophiles with the approval of some Roma in the camp, and one of the consultants of the Social Services Advisor, with penal antecedents, is accused of being a pedophile.

In addition, representatives of the two association involved in the “integration” processes are put under house arrest under the charge of complicity: there is the suspicion that they received money from some Roma who wanted to take part in the “integration” process.

arest la domiciliu sub acuzarea de complicitate : există suspiciunea că ar fi primit bani din partea unor rromi care dorea să facă parte din programul de “integrare”.

Spre sfârșitul lunii august se dezbate vestea conform căreia s-a construit o nouă tabără care să reunească cele două grupuri, dar în care vor avea acces doar persoanele care au documentele în regulă, astfel destinul multora devine incert. Este picătura care a umplut paharul!

Familii de rromi, sprijinite de exponenți ai mișcării anti-rasiste, ocupă o biserică în centrul Veronei – San Tomaso. Rezultatul? În presă curge cerneală...

Protestatarii, fără documente par a câștiga bătălia : primesc documente din partea birourilor locale de poliție și pot rămâne. Există, desigur, și implicații politice, cel puțin la nivel local. În septembrie o parte dintre rromi se instalează în noua tabără.

Observăm însă că realitatea este mereu într-o fază de construcție, într-o perioadă în care conceptul de politici interculturale este din ce în ce mai la modă, iar sloganul “Unitate în diversitate” face trimitere clară la Uniunea Europeană, comunitatea rromă devine astfel ținta unor practici care privesc din interior par a fi doar politici interculturale dezechilibrate, care pălesc atunci când sunt prezentate cereri concrete, ale unor persoane, aparent fără putere, percepute ca “neabordabile”.

Acești migranți de origine rromă, spre deosebire de mulți alții s-au dovedit a fi în stare de acțiuni politice de protest, am putea spune de-a dreptul rasunătoare. Se poate observa că de-a lungul timpului s-a împământănit ideea că rromi nu ar fi în stare de acțiuni politice de protest, dar din moment ce acești actori sociali demonstrează contrariul observăm că accentul cade pe cei aflați în culise, în speță activiștii centrelor anti-rasiste, care s-au dovedit a fi niște adevărați aliați

At the end of August, enters in debate the news according to which a new camp has been built that would allow the reunion of the two groups, but in which only those persons who have all legal documents will have access, and thus their future becomes unknown (Piasere, 2006). This is the last straw!

Roma family, supported by representatives of the anti-racist movement occupies a church in the centre of Verona – San Tomaso. The result? Much is written in the press...

The protesters, without documents appear to win the battle: they receive the necessary documents from local police offices and they can prolong their stay. There are, of course some political implications, at least at local level. In September a part of the Roma move to the new camp.

We observe that our reality is always under construction in a period when the concept of inter-cultural policies is coming into fashion and the slogan “Unity in Diversity” reminds of the European Union, and thus the Roma community has become the target of some practices that regarded from the inside appear just unbalanced intercultural policies, which fade when concrete demands are presented from the part of some persons, apparently without any power, perceived as “unapproachable”.

The Roma migrants, in comparison to many others have proven capable of, we could say, resounding political actions of protest. It can be observed that in time the idea that Roma are not capable of political actions of protest has taken roots, but from the moment this social actors prove the contrary we observe that the accent falls on those in the background, mainly the activists from the anti-racist centers, who have proven to be true political allies in this “fight”.

We can say that the camps have a certain logic, namely that of raising barriers between

politici în cadrul acestei „lupte“.

Taberele, putem spune, au o singură logică și anume de-a ridica o barieră între cei care locuiesc înăuntru și societatea învecinată, marchează o discontinuitate în interiorul Statului-națiune. Totodată, observând distincția dintre cine gestionează și cine este gestionat, se relevă nașterea unui clivaj de putere semnificativ.

Se propune ca o soluție locală la probleme globale – plecând de la buna credință a mediatorilor culturali - ideea de “proiect”. Cum spune Bauman (2005), principiul este însăși proiectul : convingerea modernă este că umanitatea, așa cum se prezintă ea nu mai funcționează corespunzător, mai ales umanitatea celorlalți, și se mai poate adăuga aici și faptul că “ei sunt întotdeauna prea mulți”(2005 : 45), deoarece “fiecare dintre ceilalți ocupă prea mult spațiu”, după cum spuneau cândva Horkeheimer și Adorno (1966 : 197), de unde și competiția pe “proiecte” (pe seama altora), și desigur pe fonduri...

Globalizarea este un proces care permite economiei de piață mondiale să “ia caimacul și să lase rămășițele în urmă “ așa cum spune Susan George (Gybney 2003). Dar cum se pune problema când “rămășițele” sunt oameni?

Când este vorba de formele comunității umane, după cum spune însuși Bauman, “rămășițele” sunt ființe umane (2005 :39). A fi considerat rămășiță într-un proiect care deja se ocupă de rămășițe, poate să declanșeze reacția imprevizibilă a romilor, care, deși urăsc tabăra sau proiectul în sine, ori rămân indiferenți la acesta, revendică dreptul de-a locui în tabără și de-a face parte din proiect, aplicând totodată unica putere de care dispun, puterea de rezistență, de ironie, de-a se face remarcăți, de-a protesta, în general. Putem desigur admite ca imediată poziția acestora de-a fi prezenți în tabără iar acest fapt să coincidă cu popria lor

those who live inside and the surrounding society, by emphasizing a discontinuity inside the nation-state. Furthermore, by observing the distinction between those who organize the camps and those who are coordinated we can see the birth of a significant power cleavage.

A local solution to global problems is put forth – starting from the good faith of cultural mediators – the idea of “project. As Bauman states (2005), the principle is the project itself: the modern belief is that humanity, as it is does no longer function accordingly, especially the humanity of others and to this can be added the fact that “them are always more”(2005 : 45), because “everyone of them occupies too much space, as Horkeheimer and Adorno once said (1966), and this explains also the existent competition of “projects” (on others), and of course of funds...

Globalization is a process that allows the world market economy to “take the best and leave the rest” as Susan George says. But what can we say when “the rest” is about humans?

When it comes to the forms of human communities, as Bauman himself acknowledges, “the rest” are human beings (2005:39). To be considered a rest in a project that already deals with the rest can generate an unforeseeable reaction among the Roma, who, although hate the camp and the project itself, either remain indifferent to it, demand the right to live in the camp and be part of the project, at the same time using the power they have, resistance power, irony, the ability to make themselves notices and to protest in general.

We can of course accept as immediate their position to be present in the camp and this fact may coincide with their own perception of the camp as a self-assumed destiny, as a place that begins to make itself notices and this fact is perceived as a difference, but in this case all we can do is put forth some suppositions.

Certain Roma must leave while others

percepție despre tabără ca un destin auto-asumat, ca un loc care începe să se afirme și acest lucru să fie perceput ca o diferență, dar putem doar presupune, în acest caz.

Anumiți romii trebuie să plece iar alții să rămână și să fie trimiși în tabără, acest lucru îl știm deja, dar din punct de vedere al raportului de putere acest lucru pare ne semnificativ. Astfel, se conturează din ce în ce mai mult ideea de partaj: dacă îți manifesti simpatia pentru expulzarea romilor ești de dreapta, dacă preferi soluția taberei, ești de stânga.

Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului trebuie să distingem un lucru: printre actorii informali care participă în procesul de luare al deciziilor în ceea ce privește imigrația și drepturile imigranților, un rol crucial este jucat de către o coaliție de susținere în favoarea imigranților (Zincone 1999). Coaliția este compusă din diverse asociații, remarcându-se organizațiile catolice. Așa cum subliniază Zincone, atenția “acestui puternic lobby pentru cei din pătura de jos” s-a concentrat mai ales pe sectoarele cele mai dezavantajate ale imigrației, a celor mai dezavantajați, de exemplu asupra imigranților fără documente, în a cere drepturi fundamentale pentru acești oameni precum ar fi diferite amnistii și accesul la serviciul național de sănătate și educație publică. Putem să ne răspundem astfel la întrebarea: De ce au ocupat romii o biserică?

Concret, nu sunt nici cetățeni, nici necetățeni (străini): deznaționalizarea și mai nou mai moderna hiper-culturalizare au făcut ca aceștia să fie un caz aparte. Printr-o abordare ușor anatomică așa spune că sunt văzuți ca un apendice a unei tranziții (sau tranzit) în care procesul de “digestie” este jucat de globalizarea însăși. Sunt niște oameni într-o oală, supuși unui proces de omogenizare dar care nu se omogenizează. Aș putea îndrăzni să spun că romii cunosc dintotdeauna ceea ce

remain and are sent to the camp, this we already know but from the point of view of the power balance this fact appears to hold no significance. Therefore, the idea of a split becomes more and more clear: if you manifest your sympathy for the expulsion of the Roma you belong to the right-wing, if you prefer the camp solution, you are a leftist.

For a better understanding of the phenomenon at hand we must understand one main fact: among the informal actors taking part in the decision-making process concerning immigration and immigrants' rights, a crucial role was and is played by an advocacy coalition in favor of immigrants (Zincone 1999). As Zincone says, the coalition is made up of various associations, Catholic organizations being prominent. The attention of this “strong lobby” for the weaker strata was mainly focused on the sectors of immigrants in the most disadvantaged conditions, i.e. undocumented immigrants, on claiming basic rights for these people like amnesties and access to the national health service and public education. We can therefore answer the question: Why did the Roma occupy a church?

In reality they are not either citizens or non-citizens (foreigners): denationalization and more recently hyper-culturalization have made them a special case. By using a slightly anatomic approach I can say they are regarded as an appendix of a transition (or transit) in which the “digestion” process is played by globalization itself. They are like people in a melting pot that won't melt. I could dare say that Roma have always known what Bauman calls “the bluff of inclusive model” of the nation-states, who lasts until the functions of the categories on which the State is based are not revealed.

The epilogue of this “event” was somehow predictable and unspectacular... The Roma were transferred to the new camp and after all

Bauman numește “cacealmaua modelului incluziv” a statelor-națiune, care durează până când nu sunt demascate funcțiile categoriilor pe care Statul se bazează.

Epilogul acestui “eveniment” a fost oarecum previzibil și puțin spectaculos... Rromii au fost transferați în noua tabără construită și peste toate astea, ziarul *L’Arena* din Verona titra: “Se întorc spălătorii de parbrize fără frică de amendă. Țigani dau date generale și domiciliu inventate”.

BIBLIOGRAFIE:

1. Allport, G. W., 1954, “*The nature of prejudice*”, (Addison-Wesley, Cambridge)
2. Appiah K. A., 2006 “*Cosmopolitanism: ethics in a world of strangers.*” (WW Norton&Company, New York)
3. Bauman Z., 2005, “*Vite di scarto*” (Laterza, Roma, Bari)
4. Bourhis R.Y., Leyens J.-P., 1997, “*Stereotipuri, discriminare și relații intergrupuri*”, (Polirom, Iași)
5. Campbell, D., T., 1965, “*Ethnocentrism and other altruistic motives.*” (Ed. D. Levine), *Nebraska Symposium on Motivation*, (University of Nebraska Press, Lincoln, Nebraska).
6. Cook, S.W., 1979, “*Social sciences and school desegregation: Did we mislead the Supreme Court*”, *Personality and Social Psychology Bulletin* 5, 420-437.
7. Gibney M. J., 2003, “*Globalizing Rights*”, (Oxford University Press Inc., New York)
8. Horkheimer M. & T.W. Adorno, 1966, “*Dialectica dell’Illuminismo*”, (Einaudi, Torino)
9. Le Vine, R.A.& Campbell, D.T., 1972, “*Ethnocentrism : Theories of conflict, ethnic attitudes and group behavior.*” (Wiley, New York)
10. Piasere L., 2006, “*Che cos’è un campo nomadi?*” *Achab Rivista di Antropologia* VIII, 8-16.
11. Pruitt, D.G.& Rubin, J.Z., 1986 “*Social conflict: Escalation, stalemate, and settlement.*” (Random House, New York)
12. Sherif, M., 1966, “*Group conflict and cooperation: Their social psychology.*” (Routledge and Kegan Paul, London)
13. Tajfel, H., 1974, *Social identity and intergroup behaviour.* *Social Science Information* 13, 65-93
14. Tajfel. H., 1981, “*Human groups and social categories*”, (Cambridge University Press, Cambridge)
15. Tajfel. H., & Turner, J.C., 1986, “*Anintegrative*

that the journal *L’Arena* from Verona said: “The window-washers return without fear of receiving fines. Gypsies provide general date and invented addresses”.

BIBLIOGRAPHY:

1. Allport, G. W., 1954, “*The nature of prejudice*”, (Addison-Wesley, Cambridge)
2. Appiah K. A., 2006 “*Cosmopolitanism: ethics in a world of strangers.*” (WW Norton&Company, New York)
3. Bauman Z., 2005, “*Vite di scarto*” (Laterza, Roma, Bari)
4. Bourhis R.Y., Leyens J.-P., 1997, “*Stereotipuri, discriminare și relații intergrupuri*”, (Polirom, Iași)
5. Campbell, D., T., 1965, “*Ethnocentrism and other altruistic motives.*” (Ed. D. Levine), *Nebraska Symposium on Motivation*, (University of Nebraska Press, Lincoln, Nebraska).
6. Cook, S.W., 1979, “*Social sciences and school desegregation: Did we mislead the Supreme Court*”, *Personality and Social Psychology Bulletin* 5, 420-437.
7. Gibney M. J., 2003, “*Globalizing Rights*”, (Oxford University Press Inc., New York)
8. Horkheimer M. & T.W. Adorno, 1966, “*Dialectica dell’Illuminismo*”, (Einaudi, Torino)
9. Le Vine, R.A.& Campbell, D.T., 1972, “*Ethnocentrism : Theories of conflict, ethnic attitudes and group behavior.*” (Wiley, New York)
10. Piasere L., 2006, “*Che cos’è un campo nomadi?*” *Achab Rivista di Antropologia* VIII, 8-16.
11. Pruitt, D.G.& Rubin, J.Z., 1986 “*Social conflict: Escalation, stalemate, and settlement.*” (Random House, New York)
12. Sherif, M., 1966, “*Group conflict and cooperation: Their social psychology.*” (Routledge and Kegan Paul, London)
13. Tajfel, H., 1974, *Social identity and intergroup behaviour.* *Social Science Information* 13, 65-93
14. Tajfel. H., 1981, “*Human groups and social categories*”, (Cambridge University Press, Cambridge)
15. Tajfel. H., & Turner, J.C., 1986, “*Anintegrative theory of intergroup conflict*”, W.G. Austin & S. Worchel (Eds). *Psychology of intergroup relations.* Chicago, MI: Nelson-Hall.
16. Tajfel, H. & Wilkes, A.L., 1963, “*Classification and quantitative judgement*”, *British Journal of Psychology*, 54, 101-114.
17. Wittgenstein, L., 1953, “*Philosophical investigation.*” (Macmillan, New York)
18. Zincone, G.&F. Rosa, 1999, “*L’ intreccio delle*

theory of intergroup conflict”, W.G. Austin & S. Worchel (Eds). *Psychology of intergroup relations*. Chicago, MI: Nelson-Hall.

16. Tajfel, H. & Wilkes, A.L. ,1963, “*Classification and quantitative judgement*”, British Journal of Psychology, 54, 101-114.

17. Wittgenstein, L., 1953, “*Philosophical investigation.*” (Macmillan, New York)

18. Zincone, G&F. Rosa, 1999, “*L'intreccio delle competenze sull'immigrazione in Italia*”, (ISMU, Milano)

19. Williams F., 1984, “*The new communications*” (Wadsworth, Belmont)

Internet: <http://achabrivista.it>.

<http://www.larena.it>,

<http://www.fieri.it>,<http://www.senato.it>,

<http://www.un.org>

competenze sull'immigrazione in Italia”, (ISMU, Milano)

19. Williams F., 1984, “*The new communications*” (Wadsworth, Belmont)

Internet sites: <http://achabrivista.it>, <http://www.larena.it>

<http://www.fieri.it>,<http://www.senato.it>,

<http://www.un.org>